

(સમય : બપોરે ૨ : ૦૦ થી ૫ : ૦૦)

સત્સંગ પ્રવીણ : પ્રશ્નપત્ર - ૨

સૂચના :- આ પ્રશ્નપત્રમાંથી થોડા-ઘણા પ્રમાણમાં પ્રશ્નો તા. ૬ માર્ચ, ૨૦૨૨ના રોજ લેવાનાર મુખ્ય પરીક્ષામાં પુછાશે. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાનાં પાનાં જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહીં. પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે ‘લહિયા’, ‘ડમી રાઈટર’ કે ‘અન્ય વ્યક્તિ’ દ્વારા લખાઈને આવેલી પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળા ઉત્તરો માન્ય નહીં ગણાય. છેકછાકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અસ્પષ્ટ અને ઉકેલી ન શકાય તેવા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અભ્યાસક્રમના પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિનો જ ઉપયોગ કરવો. પરીક્ષાખંડમાં પરીક્ષા દરમ્યાન કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીએ મોબાઈલ ફોન તથા ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો જેવાં કે ટેબ્લેટ, લેપટોપ વગેરેનો ઉપયોગ કરવો નહીં તથા પોતાની પાસે રાખવાં પણ નહીં.

વિભાગ - ૧ : કિશોર સત્સંગ પ્રવીણ - અગિયારમી આવૃત્તિ, નવેમ્બર - ૨૦૧૮

(કુલ ગુણ : ૧૦૦)

પ્ર.૧ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. [૮]

૧. “તમારે અમે કહીએ તેમ કરવું છે કે સાધુ થવું છે ?”
૨. “જાઓ, શ્રીજીમહારાજને અહીં બોલાવી લાવો.”
૩. “આમાં તમે કાંઈ સમજ્યા નહીં ?”

પ્ર.૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૬]

૧. બે બ્રાહ્મણ મુમુક્ષુ ભુજ આવ્યા ત્યારે મહારાજ કોને ઘેર શું કરતા હતા ?
૨. પ્રત્યક્ષ સ્વરૂપનું ધ્યાન કરનારને શામાં જરા પણ ભેદ ના જણાય ?
૩. નિષ્કુળાનંદ સ્વામીએ કયા કયા ગ્રંથની રચના કરી હતી ? (કોઈપણ બે)
૪. અદ્ભુતાનંદ સ્વામીનો જન્મ કયા જિલ્લાના કયા ગામમાં થયો હતો ?
૫. ભગવાન સ્વામિનારાયણ કોને લીન કરી નાખવાની શક્તિ ધરાવે છે ?
૬. મુક્તિ અથવા કલ્યાણ કોને કહેવાય ?

પ્ર.૩ નીચે આપેલા વિષયો ઉપર મુદ્દાસર નોંધ લખો. (બારેક લીટીમાં) [૮]

૧. રામબાઈ અથવા ૨. સોમલાખાયર
૩. જનમંગલસ્તોત્રમ્ અથવા ૪. સંપ્રદાયનાં શાસ્ત્રો : શિક્ષાપત્રી

પ્ર.૪ નીચે આપેલાં વાક્યોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ વિષે કારણ લખો. (બારેક લીટીમાં) [૮]

૧. અક્ષરબ્રહ્મનો મહિમા સમજીએ તો જ પુરુષોત્તમની ભક્તિના અધિકારી થવાય.
૨. બંધિયાના વાણિયા અયંબો પામી ગયા.
૩. છપૈયા, અયોધ્યા, ગઢડા, ભગવદીય તીર્થ કહેવાય છે.
૪. ટરોરોમાં અસંખ્ય જીવો સત્સંગમાં રસ લેતા થયા.

પ્ર.૫ “ભગવાનને મોટા સાધુને....” - સ્વામીની વાત પૂરી કરી તેનું નિરૂપણ લખો. [૫]

પ્ર.૬ નીચે આપેલ વિષય માટે સૂચના મુજબ છ સાચા ક્રમ નંબર તથા તે સાચા ક્રમ નંબરને યથાર્થ ઘટનાક્રમ પ્રમાણે ગોઠવો. [૬]

વિષય :- સાધુ

૧. ત્યારથી આજ સુધી એ કાર્ય સ્વામિનારાયણના સાચા સાધુઓએ માન-અપમાનની કોઈ પણ અપેક્ષાથી પર રહીને ચાલુ રાખ્યું છે. ૨. સાધુ સત્સંગનો આધારસ્તંભ છે. ૩. જો ત્યાગી થઈને કોડી જેટલું પણ દ્રવ્ય રાખે કે રખાવે તો પાંચ હજાર ગાયો માર્યાનું પાપ લાગે છે. ૪. આચાર્યના દ્રવ્યના સ્પર્શની વ્યવહાર માટે ઉપયોગી વ્યવસ્થા કરવાની તેમને છૂટ હોય છે. ૫. જો દ્રવ્યનો સ્પર્શ થાય તો ધૂળથી હાથ ધોવાથી પવિત્ર થવાય છે. ૬. BAPSમાં શ્વેત વસ્ત્રધારી પાર્ષદોને પણ સાધુના જેવા જ નિયમો હોય છે. ૭. જૂની પરંપરામાં સીવેલાં વસ્ત્રો પહેરી શકતા હતા. ૮. જો ત્યાગી થઈને કોડી જેટલું પણ દ્રવ્ય પોતાનું કરીને રાખે અથવા રખાવે તો તેને દસ હજાર ગાયો માર્યાનું પાપ લાગે છે. ૯. આ સંતોએ હરવા-ફરવામાં પણ જોડમાં જ રહેવાનું હોય છે. ૧૦. પાર્ષદોએ બ્રહ્મચર્યપરાયણ રહેવાનું હોય છે. ૧૧. હરિભક્તોને ધર્મોપદેશ આપી ધર્મમર્યાદામાં રાખે છે. ૧૨. શ્રીજીમહારાજના સમયમાં ૬૦૦ નૈષ્ઠિક વ્રતધારી હતા.

- (૧) ફક્ત સાચા નંબરો   સૂચના : (૧) ફક્ત સાચા નંબરોમાં તમામ છ નંબરો સાચા હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે. (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ પણ સંપૂર્ણ સાચો હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.
- (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ   હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

પ્ર.૭ નીચે આપેલાં જનમંગલનામાવલિ / સહજાનંદનામાવલિ / કીર્તન / અષ્ટક / શ્લોક વગેરે માંગ્યા મુજબ પૂર્ણ કરો. [૮]

૧. જનમંગલ નામાવલિ : ૐ યોગકલાપ્રવૃત્તયે નમઃ ..... ૐ તીર્થકૃતે નમઃ : અથવા
સહજાનંદ નામાવલિ : ૐ શ્રીભગવતે નમઃ ..... ૐ શ્રીદ્વિભુજાય નમઃ :
૨. વહાલા તારી મૂરતિ અતિ ..... બોલાવતા રે લોલ.
૩. શ્વાસેન ..... શરણ પ્રપદ્યે ॥
૪. નિજાત્માનં ..... કૃષ્ણસ્ય સર્વદા ॥ - શ્લોકનું ગુજરાતી ભાષાંતર લખો.

વિભાગ - ૨ : ગુણાતીતાનંદ સ્વામી - ચૌદમી આવૃત્તિ, જૂન - ૨૦૧૭

પ્ર.૮ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. [૮]

૧. “મહારાજ દરબારગઢમાં વાતો કરવા ગયા છે.”
૨. “ભેંસલા ડુંગર ઉપર વાદળ બેઠાં છે.”
૩. “તેવાં જો અખંડ રહે તો તમારે કોઈને કાંઈ કરવું રહેતું નથી.”

પ્ર.૯ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો.

[૫]

૧. સ્વામી ઘેલા નદીમાં કોની સાથે નાહવા ગયા હતા ?
૨. વંથળીને મારગે ચાલતાં સ્વામી શું બોલ્યા ?
૩. નીલકંઠ વર્ણી મૂળજી ભક્તને જોઈ ભક્તસમાજને સંબોધીને શું કહ્યું ?
૪. સ્વામીને કેવા પાત્રને જ્ઞાન આપવું હતું ?
૫. મહારાજે વરતાલ મંદિરના મહંત કોને બનાવ્યા ?

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલાં વાક્યોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ વિષે કારણ લખો. (નવેક લીટીમાં)

[૮]

૧. બહિર્ભૂમિ જતા ગુણાતીતાનંદ સ્વામી મૂર્છાવશ થઈ ગયા.
૨. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી સુરતમાં રોજ ઝોળી માગવા જતા.
૩. હંસરાજ પટેલે અવળાઈનું ફળ અનુભવ્યું.
૪. મહારાજે સૌ સંતોને ફરીથી ચંદનના ખડા અપાવ્યાં.

પ્ર.૧૧ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે વિષે મુદ્દાસર નોંધ લખો. (બારેક લીટીમાં)

[૮]

૧. મહારાજે સાકરબાને કહેલો મૂળજીનો મહિમા
૨. પ્રાગટ્ય
૩. ગુણાતીત વાતું

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગ ટૂંકમાં વર્ણવી ભાવાર્થ લખો. (બારેક લીટીમાં)

[૪]

૧. રંકમાંથી રાય
૨. મૂર્તિમાં રસબસ

પ્ર.૧૩ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો.

[૮]

નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી અને ગોદડિયા શાંતાનંદ શ્રીજીમહારાજ માટે શું શું વસ્તુઓ લઈને નીકળ્યા ?
(૧) ☐ સતીગીતાનું પુસ્તક (૨) ☐ અથાણાંની ત્રણ બરણીઓ
(૩) ☐ બરફીની માટલી (૪) ☐ સોનેરી શણગાર
૨. સેવા કરે તે મહંત
(૧) ☐ આજે તમારો મહિમા સમજાયો. (૨) ☐ તમે તો હમણાં વાસીદું વાળતા હતા.
(૩) ☐ અમારે સ્ત્રી-દ્રવ્યનો ત્યાગ છે. (૪) ☐ અવળી ગંગા ન હોય.
૩. કરસન બાંભણિયો
(૧) ☐ આમાંથી હરિભક્તોને જમાડજો (૨) ☐ આ વરસ જરા નબળું છે
(૩) ☐ હરિભક્તો પણ ઊપજ વિના ધર્માદો નહીં આપી શકે (૪) ☐ સ્વામીએ પટારો અનામત રાખ્યો
૪. ધર્મસ્વરૂપાનંદ બ્રહ્મચારી
(૧) ☐ ઠાકોરજીની સેવામાં રહ્યા (૨) ☐ મને રસાસ્વાદ નડતો નથી
(૩) ☐ સૂક્ષ્મદેહના ભાવ ટળતા નથી (૪) ☐ બીજા દોષો નડે છે

પ્ર.૧૪ નીચેના મથાળાના સંદર્ભમાં દર્શાવેલા વાક્યોમાંથી ખોટા શબ્દોને સુધારીને સાચું વાક્ય લખો.

[૬]

નોંધ : સંપૂર્ણ સાચું વાક્ય લખ્યું હશે તો જ ગુણ પ્રાપ્ત થશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

ઉદાહરણ : બાળચરિત્રો : કેલાસનાથ ને પૂરીબાને બીજા પુત્રની પ્રાપ્તિ થઈ. તેનું નામ પાડ્યું રવજી.

જવાબ : બાળચરિત્રો : ભોળાનાથ ને સાકરબાને બીજા પુત્રની પ્રાપ્તિ થઈ. તેનું નામ પાડ્યું સુંદરજી.

૧. નિર્માનિતા : મહારાજ રથમાં ન બેઠા એ વાત દિવાન સાહેબ પાસે પહોંચી. તે સાંભળી દિવાને પૂછ્યું : ‘એવા એ કોણ છે ? અને ક્યાંના છે ? જે રૂપાના રથમાં ન બેઠા અને સાદા સિગરામમાં બેઠા !’
૨. સેવાવૃત્તિ : સ્વામી મહેળાવ જવા નીકળ્યા. કોઠારીએ મહિમાપૂર્વક માંદા હરિભક્તોની ખડેપગે સેવા કરી. સ્વામીની ઈચ્છાથી સૌ હરિભક્તો સાજા થઈ ગયા.
૩. માન અપમાનમેં એકતા : સંવત ૧૮૨૨ની સાલમાં ફાગણી પૂનમના સમયે ઉપર સ્વામી ગઢડા પધાર્યા. સ્વામી અક્ષરમુક્તનો અવતાર છે’ એ વાતનો પ્રચાર સ્વામીની ઈચ્છાથી સત્સંગમાં જાગા સ્વામીએ શરૂ કર્યો હતો.
૪. સદ્ગુરુ કોણ ? : સંવત ૧૮૭૭ના ચૈત્ર માસમાં મહારાજે ગઢડામાં જીવા ખાયરને ત્યાં હરિજયંતીનો ઉત્સવ કર્યો.
૫. દારિદ્ર્ય ટાળ્યું : આથી મુસાભાઈને હિંમત આવી ગઈ, પણ મુંબઈ જવાનું ભાડું જ તેની પાસે નહોતું. સ્વામીએ તેને અંતર્યામીપણે જણાવ્યું કે ‘તારી બહેને ચૂલા નીચે ફુલડીમાં બસો બે રૂપિયા દાટી રાખ્યા છે તે માગજે.
૬. તુલસી દેવેને સમાધિ : સંવત ૧૮૧૮માં માગશરી પૂનમનો સમયો અમદાવાદ કરી, સ્વામી ફરતાં ફરતાં સારંગપુર પધાર્યા. અહીં કથાકાર વિષ્ણુ દેવેની કથા સાંભળીને સ્વામીની તેમના ઉપર દષ્ટિ પડી.

* * *

■ અગત્યની જાહેરાત ■ તમામ પરીક્ષાર્થીઓ આપણી સંસ્થાની દર્શાવેલી website - link પરથી જૂનાં વર્ષોનાં પ્રશ્નપત્રો તથા મુખ્ય પરીક્ષાના જ ઉકેલપત્રો ડાઉનલોડ કરી શકશે તથા તેની પ્રિન્ટ પણ કાઢી શકશે. <http://www.baps.org/Satsang-Exams.aspx>